

Endret skattlegging av pensjonister

Forsvar offentlig pensjon, 10. mai 2010

Jan Mønnesland

Høringsnotat Finansdepartementet 3. mars

Høringsfrist 3. mai

- endret skattebegrensningsregel for pensjonister
- økt tak for minstefradraget for pensjonister uten lønnsinntekt

finansiert ved:

- tar bort særfradraget for alder
- øker trygdeavgiften for pensjonister

Formålet med forslaget:

skal stimulere til økt arbeidstilbud

- mindre marginalsatt ved å jobbe i tillegg til pensjon
- mindre skattefordel for pensjonsinntekt skal stimulere til senere uttak av pensjon

Dagens skattesystem

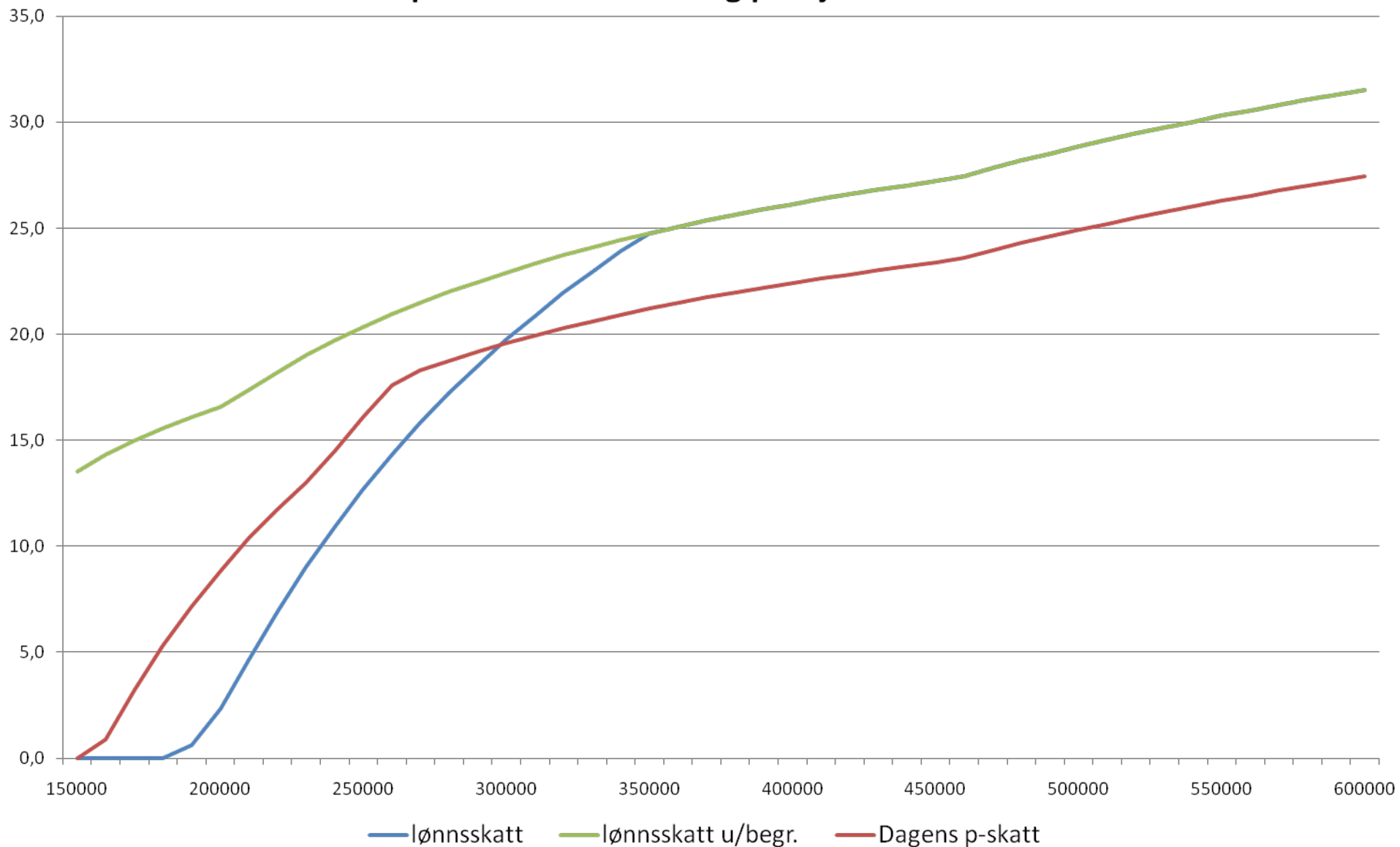
- lik toppskatt, formuesskatt for lønn og pensjon
- trygdeavgift: 3 % av pensjon, 7,8 % av lønn
- samme regler for 28%-skatt, bortsett fra minste-fradraget (særfradraget for alder gjelder for alle)
- minstefradrag 26 % pensjon (maks 60.250), 32 % lønn (maks 72.800)
- samme skattebegrensningsregel
 - automatisk for pensjonister
 - lønnstakere må be om fradraget, krav at lav

Dagens

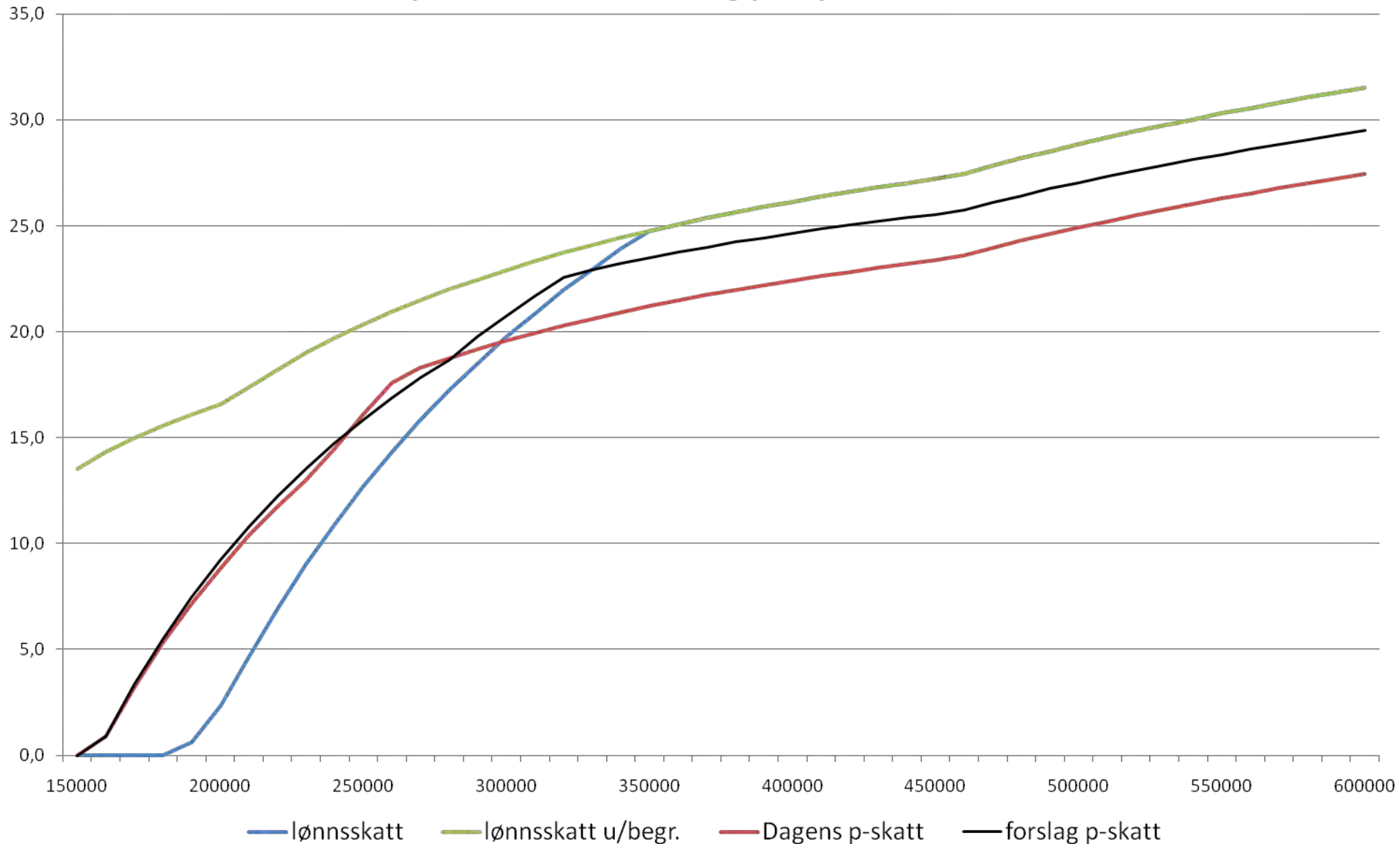
• skattebegrensningsregel

- Utgangspunkt:
nettoinntekt før særfradrag
+ 1,5 % av nettoformue over 200.000
- trekker fra "nedre grense", i dag 113.700
- skatten skal maksimalt være 55 % av differansen
- "nedre grense" satt slik at en pensjonist med litt over minstepensjon skal få null skatt
- "nedre grense" vil automatisk øke i 2011, pga opptrappet minstepensjon

Skatteprosent lønnstakere og pensjonister over 67 år

Skatteprosent lønnstakere og pensjonister over 67 år

Hva har skjedd?

- P-inntekt 156.500 – 245.000 taper
- P-inntekt 245.000 – 281.000 vinner
- P-inntekt over 281.000 taper, og taper mye

Departementets begrunnelse:

- endret skattebegrensning skal gi redusert marginalsatt ved lønn ut over pensjon
- økt øvre grense på minstefradraget: mangler begrunnelse ut over ønske om likhet (men har lenge vært et pensjonistkrav)
- avvikling av særfradrag for alder samt økt trygdeavgift: skal finansiere de to øverste punktene

Ny skattebegrensning for pensjonister

- fra skattebegrensning til nytt skattefradrag
- utgangspunkt brutto pensjonsinntekt
- maksimalt fradrag satt lik ordinær skatt for p-inntekt litt over minstepensjon (nedre grense)
- avkortes med 17 % av p-inntekt ut over nedre grense
- gjelder den enkelte, ingen kopling for ektefeller

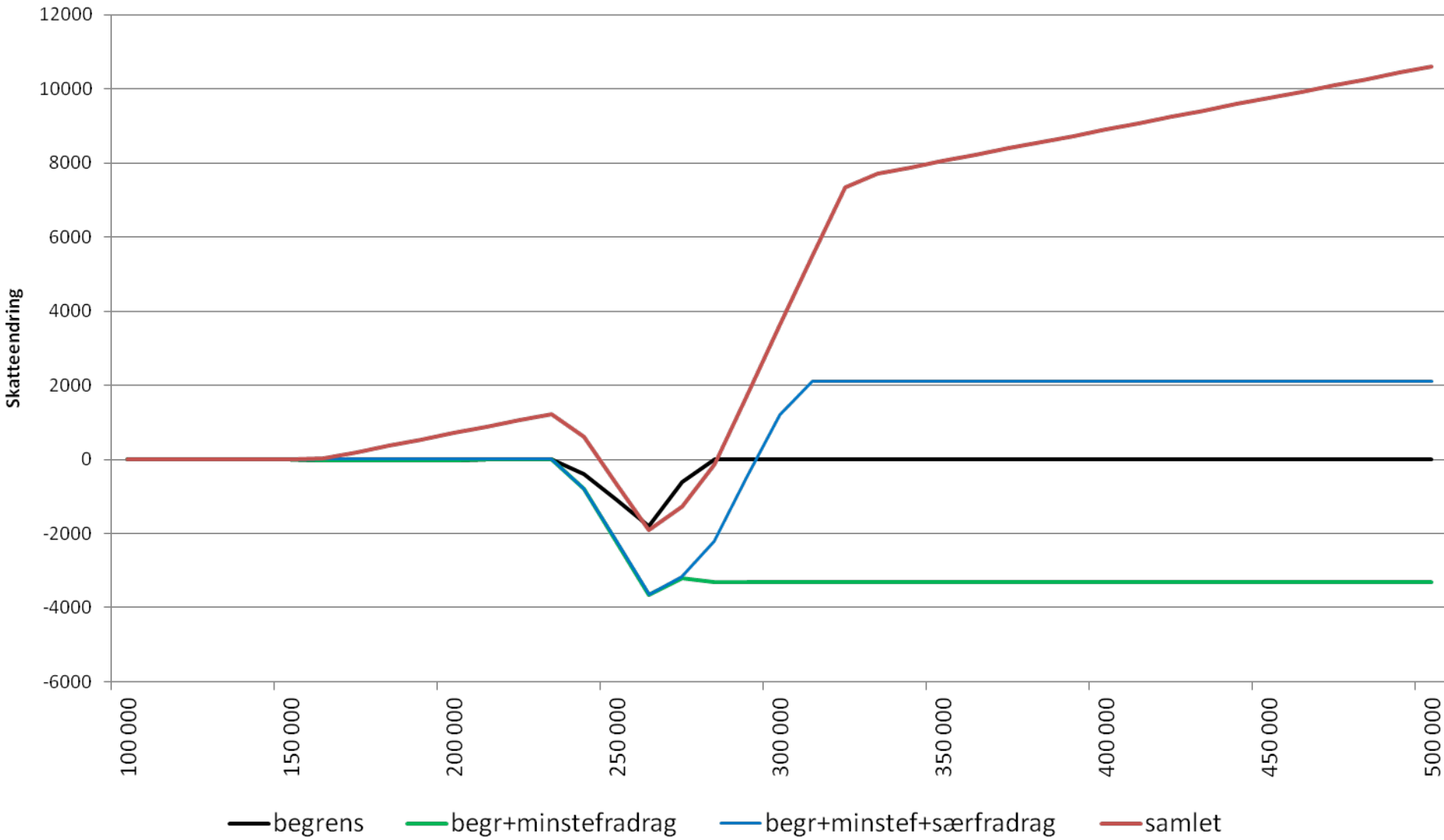
Viktige momenter:

- gjelder bare pensjonsinntekt, ikke all inntekt
- gjelder brutto p-inntekt, altså før fradrag
- ingen avkortning for formue
- avkortes mot delvis pensjonsprosent

Gir lavere marginalsatt ved inntekt ut over pensjon, en beholder skattebegrensningen ved slik økning i samlet inntekt

avvik mellom nåværende og foreslått skatt på pensjonsinntekt

basert på 2010-regler

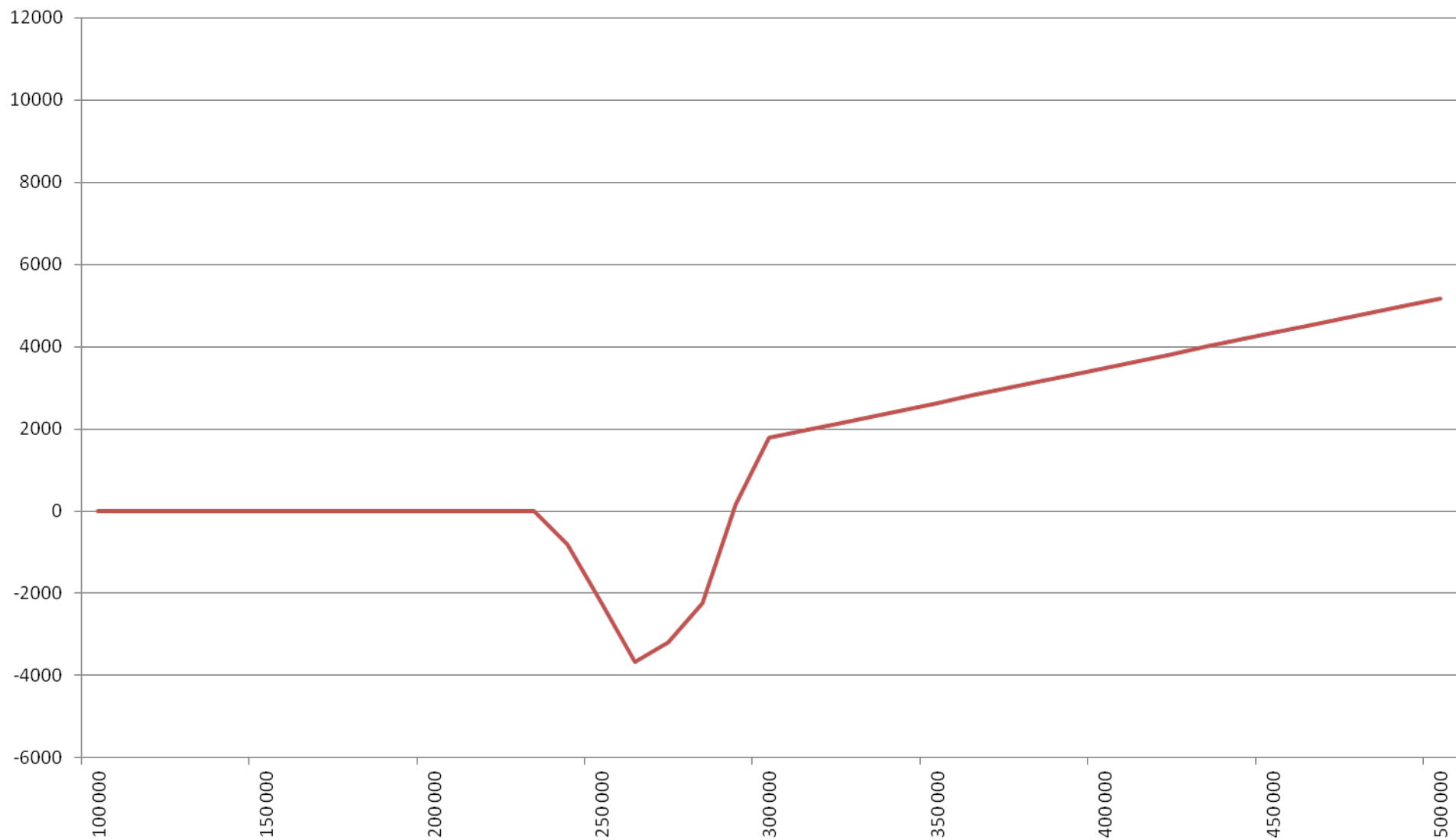
Effekter for pensjonistene

- Alle taper, bortsett fra de i intervallet 245.000 til 281.000 kroner
- Tapet blir raskt kraftig, og når 7500 kr for en pensjon på 321.000 kroner
- Årsaken til tapet er i all hovedsak økt trygdeavgift

Uførepensjonister

- beholder gammel skatteskjerming
- økt tak for minstefradraget, som for alderspensjonister
- økt trygdeavgift, som for alderspensjonister
- beholder særfradraget for uførhet. Når en ved 67 år går over på alderspensjon, oppheves særfradraget

avvik mellom nåværende og foreslått skatt på uførepensjon basert på 2010-regler

Hvor blir det av pengene?

- Økt trygdeavgift og bortfall av særfradrag er begrunnet med at kostnadene ved ny begrensning og økt minstefradrag mæ finansieres
- Hva da når de fleste taper, og taper mye, mens det er få som vinner og de vinner lite?
- svaret er at vinnerne er de som jobber i tillegg til pensjonen
- videre vil de med formue ut over 200.000 og lav inntekt vinne på endringen

Når en har lønn ut over full pensjon

- lønna kan være så høy den vil, det nye skattefradraget regnes ut fra pensjonen og påvirkes ikke. I dag regnes begrensningen av samlet inntekt
- øvrige endringer påvirker ikke lønnsskatten
- effekten blir at for de med pensjon ut over 281.000 vil netto bli et tap, også når en har lønn ut over pensjon
- vinnerne er de med lav pensjon og høy lønn

Effekter ved inntekt ut over full pensjon

Pensjon	Lønn	lønn i % av p	Sum inntekt	endret skatt
200000	1200000	60	320000	-11782
200000	80000	40	280000	-8044
200000	40000	20	240000	-2092
200000	0	0	200000	712
250000	100000	40	350000	-2432
250000	50000	20	300000	-2432
250000	0	0	250000	-656
300000	120000	40	420000	6918
300000	60000	20	360000	6918
300000	0	0	300000	3600

Hva med offentlig sektor

- alderspensjonister: små muligheter til å arbeide ut over pensjon
 - må enten jobbe for pensjonistsats, gir liten lønnsinntekt
 - eller i ikke-offentlig virksomhet
- AFP-pensjonister: bare ved å endre pensjonsbrøken
- da reduseres også skattebegrensningen

Effekter av forslaget ved ulikt uttak av offentlig AFP

Sluttlønn	AFP-%	P-innt.	Arbinnt.	Sum	endret skatt
250000	0	0	250000	250000	0
250000	20	33333	200000	233333	21433
250000	40	66667	150000	216667	17950
250000	60	100000	100000	200000	12342
250000	80	133333	50000	183333	6734
250000	100	166667	0	166667	138
300000	0	0	300000	300000	0
300000	20	40000	240000	280000	13400
300000	40	80000	180000	260000	11879
300000	60	120000	120000	240000	10358
300000	80	160000	60000	220000	6245
300000	100	200000	0	200000	712
350000	0	0	350000	350000	0
350000	20	46667	280000	326667	5367
350000	40	93333	210000	303333	5412
350000	60	140000	140000	280000	5458
350000	80	186667	70000	256667	5504
350000	100	233333	0	233333	1285

- Endringene er slik innrettet at gevinsten i stor grad blir begrenset til de med lav pensjon og høy lønnsinntekt i privat sektor
- De som skal betale gildet er de med middels eller høyere pensjon uten tilleggslønn
- Dette gjelder også for uføre, de har per def liten mulighet for å jobbe ut over pensjonen

Hvorfor ulik trygdeavgift?

- trygdeavgiften dekker folketrygdens utgifter til pensjon og helseutgifter
- pensjonistene anses for å ha betalt inn sin pensjon gjennom yrkeslivet
- det er årsaken til at trygdeavgiften er lavere for pensjonister enn for lønnstakere
- ingen reell begrunnelse for å endre dette, ingen begrunnelse i notatet for at en økning på vel 50 % er forsvarlig

Prinsipielle aspekter

- Det er departementet som ønsker seg redusert marginalsatt for arbeid ut over pensjonen. Ikke rimelig å la samtlige pensjonister betale for dette
- trygdeoppgjøret 2008: protester mot at en finansierte opptrappet minstepensjon ved underregulert G. En mente dette måtte tas over skattesystemet i sin helhet. Regjeringen lovet at dette skulle være et unntak
- skal pensjonister være unntatt fra regjeringens skatteløfte?

Høringene så langt

- Unio, Akademikerne og YS protesterer mot økningen i trygdeavgiften
- så langt ingen reaksjon fra LO sentralt. NTL er eneste LO-forbund som har uttalt seg, også de går imot skatteøkningen. Det samme gjør Fagforbundet Søndre land